
Podle Navigátoru se 90 % Čechů nevyzná ve smlouvách, které podepisují

Podle Navigátoru se 90 % Čechů nevyzná ve smlouvách, které podepisují

Aktuální podobu studie Navigátor bezpečného úvěru, jejímž hlavním cílem je analyzovat trh spotřebitelských úvěrů a přinést srozumitelný návod pro odlišení bezpečného a rizikového poskytovatele úvěru, vydali experti z IES FSV UK. Jak se změnilo chování českých spotřebitelů oproti loňskému roku, jsme se zeptali jednoho z tvůrců studie PhDr. Petra Teplého, Ph.D.

Jak se liší Navigátor 2011 a Navigátor 2012? Změnila se jen zdrojová data, nebo jste svůj výzkum nějak inovovali či rozšířili?

Navigátor 2012 se oproti loňskému ročníku liší ve třech oblastech. Za prvé kvantitativně, neboť jsme letos rozšířili počet zkoumaných věřitelů na 43 z loňských 34. Za druhé kvalitativně, protože jsme změnilí váhy jednotlivých kritérií a taktéž jedno přidali – účast věřitele v úvěrových registrech –, což vyplynulo z diskuse se zainteresovanými subjekty. A konečně za třetí, zaměřili jsme se na PR aktivity Navigátoru zejména pomocí mediálních výstupů a pravidelných tiskových zpráv z průzkumu v oblasti spotřebitelského úvěru. Jinými slovy, snažili jsme se komunikovat naše zjištění k širší veřejnosti.

Došlo v oblasti zadlužování občanů ke změnám mezi lety 2011 a 2012? Dají se vysledovat nějaké tendence?

Podle oficiálních statistik došlo meziročně ke stagnaci spotřebitelských úvěrů na celkových zhruba 280 miliard korun k 30. 9. 2012 – z toho 200 miliard korun bankovních a 80 miliard korun nebankovních, kam lze zařadit tzv. značkové nebanky typu CETELEM a Home Credit. Bohužel neexistuje přesná statistika objemu úvěrů u úvěrových predátorů v šedé zóně. Určitým indikátorem předluženosti domácností je počet osobních bankrotů, který v listopadu tohoto roku dosáhl čísla 2 295, tj. o 30 procent meziročně více, což je alarmující!

Daří se státu nějak eliminovat působení predátorů na trhu?

Domnívám se, že regulace – ex-ante pravidla hry – a dozoru – ex-post dodržování pravidel – úvěrových predátorů není dostatečná, je to jako plácačka na mouchy použitá na slona. Uvedu konkrétní příklad. K 30. 6. 2012 si 35 000 subjektů zaevidovalo v živnostenském rejstříku vázanou živnost na poskytování či zprostředkování spotřebitelské úvěru. V roce 2011 Česká obchodní inspekce – ČOI – provedla 290 kontrol v této oblasti a uložila průměrnou pokutu 10 000 korun. Já se proto ptám – má predátor důvod se bát dozoru, když pravděpodobnost jeho odhalení je méně než 1procentní a potenciální pokuta pouze 10 000 korun? Toto není efektivní regulace. I když zde existují snahy jak od ministerstva financí – novela zákona o spotřebitelském úvěru –, tak od ČOI – rostoucí počet kontrol a výše pokut –, není to nepochybně dostatečné. Je však vhodné připomenout, že zodpovědné zadlužování je primární věcí dlužníka, státní regulace a dozor jsou pouze doplňkem.

Máte pocit, že se Češi již trochu poučili a nesedají predátorům tak snadno na lep?

Bohužel to tak nevypadá. Z našeho letošního průzkumu vyplynulo, že každý pátý Čech není stále schopný rozlišit predátora – lichváře – od bezpečného poskytovatele úvěru. Dále je alarmující, že téměř 90 procent Čechů se ve smlouvách, které podepisují, vůbec nevyzná. To jednoznačně ukazuje, že finanční gramotnost u nás má svoje rezervy a je potřeba ji zvyšovat, k čemuž se snaží přispět i náš projekt Navigátor bezpečného úvěru, jehož detailní výsledky a mediální výstupy lze nalézt na navigatoruveru.cz.